C/2024/4179

2.8.2024

P9_TA(2023)0477

Nedostatek informací o stavu Mikoly Statkeviče a nedávné útoky na rodinné příslušníky běloruských politiků a aktivistů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. prosince 2023 o nedostatku informací o stavu Mikoly Statkeviče a nedávných útocích na rodinné příslušníky běloruských politiků a aktivistů (2023/3023(RSP))

(C/2024/4179)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Bělorusku,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že bývalý kandidát na prezidenta a laureát Sacharovovy ceny za rok 2020 Mikola Statkevič byl na základě politicky motivovaných obvinění uvězněn na 14 let; vzhledem k tomu, že je držen v samovazbě s nejvyšším zabezpečením; vzhledem k jeho zhoršujícímu se zdravotnímu stavu a k tomu, že už více než 300 dní o něm nedostávají jeho právní zástupci a rodinní příslušníci žádné informace ani jim nebylo umožněno jej kontaktovat;

B. vzhledem k tomu, že v podobné izolaci jsou drženi další prominentní běloruští političtí vězni, včetně Alese Bjaljackého, Maryje Kalesnikavové, Sjarheje Cichanouského, Viktara Babaryky, Maxima Znaka, Pavla Sevjarynce, Paliny Šarendy-Panasjukové, Andrzeje Poczobuta a Ihara Losika;

C. vzhledem k tomu, že vysoký komisař OSN pro lidská práva (OHCHR) ve své zprávě ze dne 3. února 2023 uvedl, že v běloruských věznicích dochází ke krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení a mučení; vzhledem k tomu, že vězňům není poskytována včasná lékařská pomoc ani právní poradenství;

D. vzhledem k tomu, že obránci lidských práv, politici z řad demokratické opozice, zástupci občanské společnosti a rodinní příslušníci aktivistů jsou Lukašenkovým režimem systematicky tvrdě utiskováni a nuceni uprchnout ze země;

1. požaduje okamžité bezpodmínečné propuštění Mikoly Statkeviče a všech 1 500 politických vězňů; vyzývá ke stažení všech obvinění proti nim, k jejich úplné rehabilitaci a k finančnímu odškodnění za újmu, kterou utrpěli v důsledku odnětí svobody;

2. trvá na tom, že vězňům musí být poskytována řádná lékařská péče a že jim musí být zajištěn přístup k právnímu zástupci, rodinným příslušníkům, diplomatům a mezinárodním organizacím, kteří mohou posoudit jejich stav a poskytnout jim pomoc; lituje nečinnosti Mezinárodního červeného kříže v Bělorusku;

3. důrazně odsuzuje bezdůvodné, politicky motivované rozsudky a nepolevující represe vůči běloruským demokratickým silám, občanské společnosti, obráncům lidských práv, členům odborových svazů, novinářům, duchovním, politickým aktivistům a vůči jejich rodinným příslušníkům;

4. nadále vyjadřuje jednoznačnou solidaritu lidem, demokratické opozici a občanské společnosti Běloruska v jejich boji za svobodné, svrchované a demokratické Bělorusko;

5. vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly politické vězně a jejich rodiny a využily každé příležitosti k tomu, aby požadovaly jejich okamžité propuštění, aby předvolávaly zbývající diplomatické zástupce běloruského režimu a požadovaly po nich předložení důkazů o stavu politických vězňů a místě, kde se nacházejí, aby vydávaly humanitární víza, a účinně tak reagovaly na problém absence státní příslušnosti a poskytovaly možnost opětovného navrácení vězňů do běžného života a praktickou a finanční podporu, a aby prostřednictvím nových sankcí zvýšily tlak na Lukašenkův režim;

6. vyzývá členské státy, aby zajistily pokračování dokumentace mezinárodních zločinů a aby na úrovni OSN požadovaly prostřednictvím vysokého komisaře pro lidská práva, který prověřuje situaci v oblasti lidských práv, a na základě zachování mandátu zvláštní zpravodajky OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku, aby za tyto trestné činy nesly příslušné osoby zodpovědnost;

7. znovu vyzývá ke stíhání všech osob spojených s Lukašenkovým režimem, které jsou odpovědné za porušování lidských práv a válečné zločiny, a k zavedení sankcí proti nim;

8. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli, členským státům, zástupcům demokratických sil v Bělorusku, fakticky vládnoucím běloruským orgánům, OSN a Mezinárodnímu červenému kříži.